

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СИЛ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою «Інженерне забезпечення
саперних, піротехнічних та вибухових робіт»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації
та технічного забезпечення аварійно-
рятувальних робіт на 2022- 2023
навчальний рік.

Протокол від «19» серпня 2022 року
№ 1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Тактична підготовка сил цивільного захисту»

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння формами і методами навчання, що дозволяє організувати тактичну підготовку аварійно-рятувального підрозділу, визначати мету, завдання, основні організаційні форми навчання та їх сутність, педагогічні принципи та методи, які потрібно використовувати в процесі підготовки і проведення занять.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Неклонський Ігор Михайлович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, кандидат військових наук
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 803. Робочий номер телефону – (067)5797655
E-mail	neklonsky@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності*	- професійні знання і значний досвід роботи в органах управління і пожежно-рятувальних підрозділах; - курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Рятувальник»; - член проектної групи освітньо-професійної програми «Цивільний захист» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Неклонський І. М., Самарін В.О. Моделювання процесу залучення ресурсів при перегрупуванні сил і засобів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Проблеми надзвичайних ситуацій: зб. наук. пр. Харків: НУЦЗУ, 2016. Вип. 23. С. 109–112. 2. Неклонский И.М. Анализ тактических возможностей аварийно-спасательных формирований с помощью метода сетевого планирования. Гражданская защита: сохранение жизни, материальных ценностей и окружающей среды: сб. материалов V международной заочной научно-практической конференции. Минск : УГЗ,

	2020. С. 113–118. 3. Неклонський І. М., Рагімов С.Ю. Аналіз оперативних дій рятувальних формувань за допомогою методу мережевого планування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С 168-181
--	--

Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 803 (вул. Баварська, 7). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівців, здатних організувати та проводити тактичну підготовку аварійно-рятувального підрозділу спрямовану на підвищення професійних знань, формування умінь і навичок ведення оперативних дій рятувальниками, а також навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни (<i>обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова</i>)	професійна обов'язкова
Рік підготовки	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	16
- семінарські заняття (годин)	8
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	36
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	10
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумовами для вивчення дисципліни є раніше здобуті результати навчання за ОК «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
– демонструвати вміння застосовувати відповідні організаційні форми навчання для підготовки аварійно-рятувального підрозділу до дій за призначенням	ДРН-1

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	КД
– здатність обирати необхідні форми і методи навчання для підтримання належного рівня готовності аварійно-рятувального підрозділу до дій за призначенням	КД -1

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Сутність та основні принципи і методи навчання.

Керівні та плануючі документи, що визначають зміст процесу навчання. Структура навчального процесу. Пізнавальна діяльність кожної особи як основа навчання. Основні дидактичні принципи навчання. Методи навчання, прийоми (засоби) навчання. Перевірка і оцінка знань, навичок і вмінь у особового складу. Основні вимоги до підвищення ефективності пізнавального процесу. Роль керівника заняття в цьому.

Тема 2. Призначення, мета і завдання тактичної підготовки. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.

Види та основні організаційні форми тактичної підготовки. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку. Особливості планування тактичної підготовки. Організація і методика проведення теоретичних і практичних занять. Підготовка керівника до проведення заняття. Складання план-конспекту (конспекту лекції) та методичної розробки для проведення заняття.

Тема 3. Порядок організації та проведення тактико-стройових занять.

Мета та організація занять. Підготовка керівника до занять. Складання методичної розробки. Порядок і методика проведення заняття.

Тема 4. Порядок організації та проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.

Поняття про оперативно-тактичні особливості району обслуговування. Порядок вивчення загальних оперативно-тактичних особливостей району обслуговування. Порядок вивчення особливостей окремих ділянок району. Порядок вивчення об'єктів, будинків та споруд. Порядок підготовки та методика проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.

Тема 5. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.

Мета та організація занять. Підготовка керівника до занять. Розроблення тактичного задуму для проведення заняття. Складання методичної розробки. Порядок і методика проведення заняття.

Тема 6. Групові тактичні тренування начальницького складу.

Групові тактичні тренування, як активна форма підготовки начальницького складу. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління. Порядок підготовки, організації, та проведення ділової гри.

Тема 7. Організація та проведення тактико-спеціальних навчань.

Тактико-спеціальні навчання, як вища форма тактичної підготовки особового складу органів управління та підрозділів ЦЗ. Види навчань та їх розподіл за територіальним рівнем. Суть та зміст кожного виду навчань.

Мета, завдання, загальний порядок організації, підготовки та проведення тактико-спеціальних навчань.

Тема 8. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.

Розбір пожеж з особовим складом пожежно-рятувального підрозділу. Порядок складання карток оперативних дій на пожежах та їх вивчення в системі службової підготовки. Вивчення НС за описами.

Тема 9. Особливості організації та проведення занять з використанням навчальних споруд.

Суть та зміст занять на навчальних спорудах (навчальна башта, стометрова смуга з перешкодами, смуга психологічної підготовки, теплодимокамера (димокамера, теплокамера), навчальний полігон).

Загальний порядок організації, підготовки та проведення занять. Використання засобів імітації та спеціальних програмних симуляторів під час проведення занять.

Тема 10. Порядок оцінювання рівня тактичної підготовки.

Організація підсумкової перевірки та підбиття підсумків тактичної підготовки. Порядок виставлення індивідуальної оцінки з тактичної підготовки. Оцінка з тактичної підготовки органу та підрозділу цивільного захисту

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
8- й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1. Сутність та основні принципи і методи навчання.	6	2	-	-	4	
Тема 2. Призначення, мета і завдання тактичної підготовки. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.	8	2	2	-	4	
Тема 3. Порядок організації та проведення тактико-стройових занять.	8	2	2	-	4	
Тема 4. Порядок організації та проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.	12	2	4	-	6	
Тема 5. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.	12	2	4	-	6	

Тема 6. Групові тактичні тренування начальницького складу.	8	2	2	-	4	
Тема 7. Організація та проведення тактико-спеціальних навчань.	8	2	2	-	4	
Тема 8. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.	8	2	2	-	4	
Тема 9. Особливості організації та проведення занять з використанням навчальних споруд.	12	2	4	-	6	
Тема 10. Порядок оцінювання рівня тактичної підготовки.	8	2	-	-	4	2
Разом	90	20	22	-	46	2

Теми семінарських занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Призначення, мета і завдання тактичної підготовки.	2
2.	Тема 6. Групові тактичні тренування начальницького складу.	2
3.	Тема 7. Організація та проведення тактико-спеціальних навчань.	2
4.	Тема 8. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації	2
	Разом	8

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 3. Порядок організації та проведення тактико-стройових занять.	2
2.	Тема 4. Вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.	4
3.	Тема 5. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.	4

4.	Тема 9. Організація та проведення занять з використанням споруд навчально-тренувального комплексу.	4
5.	Тема 10. Модульна контрольна робота	2
	Разом	16

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Основні новітні підходи до підвищення ефективності пізнавального процесу.
2. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку на сучасному етапі.
3. Аналіз оперативно-тактичних особливостей району обслуговування (на прикладі конкретного гарнізону ОРС ЦЗ).
4. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління сил ЦЗ.
5. Тактико-спеціальні навчання, як вища форма тактичної підготовки особового складу органів управлінь та підрозділів ЦЗ.
6. Аналіз оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час ліквідації НС (на прикладі окремої НС).
7. Аналіз оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів за карткою оперативних дій (на прикладі окремої пожежі).
8. Сучасні методи тренування з використанням споруд навчально-тренувального комплексу.
9. Аналіз сучасних навчально-тренувальних комплексів для підготовки сил ЦЗ.
10. Організація підсумкової перевірки та підбиття підсумків тактичної підготовки.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести; виконання письмових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; завдання на навчальному полігоні.

Критерії оцінювання.

Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального	Сумарна максимальна кількість балів

		заняття	за видами навчальних занять	
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	10	0,5	5
	семінарські заняття	4	1,5	11
	практичні заняття	4	6	24
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	20	20
Разом за поточний контроль			60	
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			10	
III. Підсумковий контроль (екзамен)			40	
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100	

Поточний контроль.

Критерії оцінювання за виконання завдання на практичному занятті або доповіді на семінарі визначені у таблиці 1.

Підсумкова оцінка за групові заняття визначається за шкалою ECTS як загальна середня оцінка за всі семінарські і практичні заняття за методикою визначеною в таблиці 2.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання для практичного заняття та семінару

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	5	<p>Відповідь або завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності.</p> <p>Здобувач має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання; схильний до системного аналізу та прогнозування явищ; уміє ставити та розв'язувати проблемні питання.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, здобувач чітко ставить цілі і завдання, добре оцінює ситуацію. Правильно</p>

		<p>вибирає та використовує спорядження і способи оперативних дій, не порушує вимоги безпеки праці.</p>
В	4	<p>Відповідь і завдання – повні з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, але в проведенні оцінки ситуації потребує консультації викладача. Правильно вибирає та використовує спорядження і способи оперативних дій, не порушує вимоги безпеки праці.</p>
С	4	<p>Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого здобувача, опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат і захистити його найважливіші положення.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, але в проведенні оцінки ситуації, виборі та використанні спорядження, способу дій є труднощі. Не порушує вимоги безпеки праці.</p>
Д	3	<p>Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання за консультацією викладача.</p> <p>Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні). З допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом, може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. При виборі та використанні спорядження і способу дій є помилки, допускає</p>

		порушення вимог безпеки праці
E	3	<p>Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Здобувач володіє навчальним, матеріалом, виявляє здатність елементарно викласти думку.</p> <p>Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u> Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. При виборі та використанні спорядження і способу дій є грубі помилки, допускає порушення вимог безпеки праці</p>
FX	2	<p>Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання під керівництвом викладача.</p> <p>Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u> Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. Практичні уміння роботи зі спорядженням не сформовані. При застосуванні певного способу дій є грубі помилки, допускає грубі порушення вимог безпеки праці</p>
F	2	<p>Фрагментарне знання окремих моментів навчального матеріалу.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u> Здобувач не може зрозуміти мету і завдання при виконанні оперативних дій, допускає грубі порушення вимог безпеки праці</p>

Таблиця 2 – Підсумкова оцінка за практичні заняття та семінари

Оцінено:		Середня інтервальна оцінка за практичні заняття за нац. шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
Нац.	ECTS		
Відмінно	A	4,5–5,0	Вичерпне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння самостійно узагальнювати теоретичний та фактичний матеріал, коментувати спеціальні тексти
Добре	B	4,1–4,4	Якісне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння аналізувати основні теоретичні положення, наукові дані
	C	3,5–4,0	Якісне знання основного обсягу навчальних тем і питань, розуміння суті теоретичних положень, уміння ілюструвати їх прикладами
Задовільно	D		Знання матеріалу більшої частини навчальних

		3,1–3,4	тем і питань, основних теоретичних положень, визначень, вміння роз'яснити їх зміст
	Е	2,5–3,0	Обмежене знання і неповне розуміння основних навчальних тем і питань
Незадовільно	FX	2,1–2,4	Незнання більшої частини обсягу навчальних тем і питань, відсутність уміння самостійно аналізувати наукові дані, тексти, положення
	F	2,0	Фрагментарне знання окремих моментів навчального матеріалу

Сума балів за семінарські і практичні заняття визначається за шкалою оцінювання, що визначена у таблиці 4, шляхом пропорційного співвідношення значень таблиці відповідності результатів контролю за різними шкалами та значень середньої оцінки за семінарські і практичні заняття за нац. шкалою таблиці 2.

Модульний контроль.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі виконують контрольну роботу. Контрольна робота передбачає перевірку знань здобувачів, які вони отримали на протязі вивчення модулю, та умінь використовувати їх у подальшій практичній діяльності. Модульна контрольна робота проводиться шляхом письмового (тестового) опитування і містить теоретичні питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі модулю. Відповідь оцінюється за результатами написання кожного питання окремо із розрахунку максимально допустимих балів за кожне питання. Загальна оцінка та кількість балів визначаються за методикою визначеною в методичних матеріалах для проведення контрольної роботи.

Остаточна оцінка за модуль складається з оцінки за контрольну роботу і підсумкової оцінки за семінарські і практичні заняття.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

- 10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен проводиться шляхом усного опитування і складається питань в обсязі тем, що вивчаються на протязі семестру.

Підсумкова оцінка за екзамен визначається за шкалою ECTS за методикою визначеною в таблиці 3.

Таблиця 3 – Критерії оцінювання відповіді на екзамені

Відмінно	Вичерпне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння самостійно узагальнювати теоретичний та фактичний матеріал, коментувати спеціальні тексти
Добре	Якісне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння аналізувати основні теоретичні положення, наукові дані
Задовільно	Знання матеріалу більшої частини навчальних тем і питань, основних теоретичних положень, визначень, вміння роз'яснити їх зміст
Незадовільно	Незнання більшої частини обсягу навчальних тем і питань, відсутність уміння самостійно аналізувати наукові дані, тексти, положення

Сума балів за екзамен визначається за шкалою оцінювання, що визначена у табл. 4, як сума балів за всі види навчальної діяльності. Сума балів за відповідь на екзамені оцінюється у наступній відповідності:

– за відповідь на питання білета: мінімальна кількість балів, яка відповідає відповідній підсумковій оцінці А,В,С,Д,Е,Фх;

– за додаткові запитання: повна відповідь – 2 бали; неповна відповідь – 1 бал; відповідь невірна або відсутність відповіді – 0 балів.

Додаткові питання можуть бути поставлені для з'ясування рівня знань здобувача за окремими напрямками в межах питань білета за умови, що загальна оцінка за відповідь на питання білету перевищує оцінку F. Кількість додаткових питань не має перевищувати трьох.

Таблиця 4 – Таблиця відповідності результатів контролю за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ECTS	Сума балів за види навчальної діяльності			
	ПЗ, СЗ	КР	модуль	екзамен
A	36-40	18-20	54-60	36-40
B	32-35	16-17	48-53	32-35
C	26-31	13-15	39-47	26-31
D	22-25	11-12	33-38	22-25
E	20-21	10	30-32	20-21
FX	14-19	7-9	21-29	14-19
F	0-13	0-6	0-20	0-13

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Керівні та плануючі документи, що визначають зміст процесу навчання.
2. Основні дидактичні принципи навчання. Методи навчання, прийоми (засоби) навчання.
3. Види та основні організаційні форми тактичної підготовки.
4. Поняття про тактичне мислення, способи його розвитку.
5. Організація і методика проведення теоретичних і практичних занять.
6. Порядок організації та проведення тактико-стройових занять.
7. Поняття про оперативно-тактичні особливості району обслуговування.
8. Порядок вивчення загальних оперативно-тактичних особливостей району обслуговування. Порядок вивчення особливостей окремих ділянок району.
9. Порядок вивчення об'єктів, будинків та споруд.
10. Порядок підготовки та методика проведення занять з вивчення оперативно-тактичних особливостей району (об'єктів) обслуговування.
11. Порядок організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.
12. Активні методи навчання в системі тактичної підготовки особового складу органів управління.
13. Порядок підготовки, організації, та проведення ділової гри.
14. Тактико-спеціальні навчання. Види навчань та їх розподіл за територіальним рівнем. Суть та зміст кожного виду навчань.
15. Мета, завдання, загальний порядок організації, підготовки та проведення тактико-спеціальних навчань.
16. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації.
17. Суть та зміст занять на навчальних спорудах (навчальна башта, стометрова смуга з перешкодами, смуга психологічної підготовки, теплодимокамера (димокамера, теплокамера), навчальний полігон).
18. Організація підсумкової перевірки та підбиття підсумків тактичної підготовки.

19. Порядок виставлення індивідуальної оцінки з тактичної підготовки.
20. Оцінка з тактичної підготовки органу та підрозділу цивільного захисту.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Неклонський І.М., Собина В.О., Тарадуда Д.В. Тактика ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: практикум. Видання 2-ге. Харків, 2020. 218 с.
2. Неклонский И.М. Анализ тактических возможностей аварийно-спасательных формирований с помощью метода сетевого планирования. Гражданская защита: сохранение жизни, материальных ценностей и окружающей среды: сб. материалов V международной заочной научно-практической конференции. Минск : УГЗ, 2020. С. 113–118.
3. Неклонський І. М., Рагімов С.Ю. Аналіз оперативних дій рятувальних формувань за допомогою методу мережевого планування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С 168-181.
4. Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту ДСНС України: наказ МВС України від 09.07.14 №631.
5. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: наказ МВС України 15.06.2017 № 511.
6. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.
7. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.
8. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України: наказ МНС України від 07.05.2007 р. № 312.
9. Нормативи виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і

начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням: наказ МВС України від 20.11.2015 № 1470. (електронна бібліотека НУЦЗУ)

10. Клюс П.П., Палюх В.Г., Росоха В.О. Тактична і психологічна підготовка особового складу пожежної охорони. Підручник. Х.: Основа, 2002 р. 288 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ, бібліотека НУЦЗУ)

11. Професійна підготовка працівників служби цивільного захисту : курс лекцій / О.М. Коленов, В.О. Собина . Х : НУЦЗУ, 2018. 116 с.

12. Розроблення методичних рекомендацій щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників ОРС ЦЗ ДСНС України до виконання завдань за призначенням («Навчальні вправи»): звіт про НДР / ДСНС, Видпов. вик.: Рибка Є.О. Х., 2017 . 158 с.

13. Провести дослідження та підготувати рекомендації щодо розподілу годин за видами службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС України: звіт про НДР / ДСНС, кер.: В.О, Собина . Х., 2017. 339 с.

14. Провести дослідження та розробити технічні вимоги щодо облаштування смуги психологічної підготовки рятувальників та методику проведення занять на ній: звіт про НДР / ДСНС, кер.: Абрамов Ю.А. Х., 2019 . 95 с.

15. Довідник керівника гасіння пожежі. Київ: ТОВ «Літера-Друк», 2017, 320 с. (бібліотека НУЦЗУ)

16. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Академвидав, 2007. 560 с.

17. Варій, М.Й. Військова психологія і педагогіка: Навч. посіб. / М.Й. Варій, М.М. Козяр, М.С. Коваль; За ред. М.Й. Варія. Львів: Сполом, 2003. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. Неклонський І.М. Тактика ліквідування надзвичайних ситуацій: Курс лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2017. 371 с. <http://moodle.nuczu.edu.ua>

2. <https://dsns.gov.ua>

3. <https://ns-plus.com.ua>

Розробник(и):

Викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, канд. військ. наук

Ігор НЕКЛОНСЬКИЙ